

BU NE PERHİZ BU NE LAHANA TURŞUSU?

ERCAN ÇALIŞKAN

Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu?

Ercan Çalışkan

Hazine ve Maliye Bakanı Lütü Elvan görevinden affını(!) istedi ve gece yarısı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla yerine Bakan Yardımcısı Nureddin Nebati atandı.

Fırtına gibi başladı yeni Bakan. Hatta gözlerimizi kapatıp bizi "altı aylık zaman yolculuğu"na bile çıkardı. Yetmiş sayfalık "yeni ekonomi modeli" kitapçığı hazırlattı.

Tarih 25 Aralık 2021...

Cumhurbaşkanımız Erdoğan "yeni ekonomi modeli" ni İstanbul'da ekonomist ve akademisyenlere anlattı. Katılımcılara dağıtılan 70 sayfalık kitapçığın özetini de şu cümlelerle yaptı: "Öncelikle klasik ekonomi anlayışının yüksek faizle enflasyonu kontrol altında tutma yaklaşımını bir kenara bıraktık. Bunun yerine yatırım, istihdam, üretim, ihracat ve cari fazla yoluyla ülkeyi büyütme temelli bir ekonomi [politikasına yöneldik.](#)"(1)

Bu gelişmelerin işareti aslında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 17 Kasım'da AK Parti'nin haftalık olağan grup toplantısında yaptığı konuşmadaki "Beraber yürüdüğümüz arkadaşlarımızdan faizi savunanlar, kusura bakmasınlar. Bu yolda ben, faizi savunanla beraber olamam, olmam." ifadeleriyle verilmişti.

Saatler içerisinde TL %30 değer kazandı. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde müthiş gösteriler düzenlendi. Her taraf bayram yerine döndü. "Reis" sloganlarıyla cınladı meydanlar. Hem de büyük çoğunluğu doları, Euroyu, sterlini rüyasında bile görmeyen ve görmeyecek insanlardı avaz avaz bağırıyorlar. Halaylar, horonlar, çiftetelliler... Coşku doldu her yer. Medya son kararları yere göğe sığdıramıyordu. Sosyal medyada heyecanlı nutuklar art ardına atıldı. Arada duyurulmaya çalışılan "bu hengâmede kimler dolarları yüksek kurdan sattı?" sorusu kaybolup gitti. Sonraları verilen araştırma önermeleri de bir çırpıda reddedildi.

O günlerde... 25 Aralık'tan sonraki ilk iş günü, [27 Aralık'ta dolar: 11,40, Euro 12,90 oldu.](#)

[Altının gramı aynı tarihte 638 TL, benzinin litresi İstanbul'da 11,61 TL, motorinin litresi ise 11,47 TL'ydi.](#)

Haa, bir de enflasyon var tabii! 2021 yılı enflasyonu TÜİK rakamlarıyla: %36,8'di.

Günler günleri, aylar ayları kovaladı.

O aralarda neler neler demedi ki Sayın Cumhurbaşkanımız!

"Benim alanım ekonomi, ben ekonomistim." dedi mi dedi.

"Faiz sebep, enflasyon neticedir." dedi mi dedi.

"Bu görevde olduğum sürece faizle mücadelemi sonuna kadar sürdüreceğim. Bu konuda nas ortada. Nas ortada olduğuna göre sana bana ne oluyor?" dedi mi dedi.

"Neymiş efendim? Faizleri düşürüyormuşuz. Benden başka bir şey beklemeyin. Bir Müslüman olarak naslar neyi gerektiriyorsa onu yapmaya devam edeceğim. Elhamdülillah biz doğru yoldayız. Çünkü faiz, zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapar hükmü bize öyle sıradan gelen bir hüküm değil."

dedi mi dedi.

"Faizle mücadelemi biliyorsunuz, faizi indireceğiz ve indiriyoruz. Bilin ki enflasyon da inecek, daha da düşecek. Döviz kuru istikrara kavuşur, enflasyon düşer, pahalılık ortadan kalkar. Bunların hepsi de gelip geçicidir." dedi mi dedi.

"Yapmayın, etmeyin, yazıktır!" diyen bilim insanlarına *"Bu kardeşiniz, bu görevde olduğu sürece faiz her geçen gün, her geçen hafta, her geçen ay inmeye devam edecektir. Kimse bize bu konuda akıl vermesin!"* dedi mi dedi.

Daha pek çok şey, pek çok yerde, pek çok defa...

Zaman durmadı, akıp gitti.

"Yeni ekonomi modeli"nin en önemli hedefleri olan "yatırım, istihdam, üretim, ihracat ve cari fazla"dan sadece biri (rakamla 1) tuttu. O da bir diğerini yerle yeksan ederek... İhracat arttı, rekorlar kırdı kırmasına da ithalat daha fazla arttı ve o da rekorlar kırdı. Böylece "cari fazla" hedefi bir hayal olarak kaldı ama tarihin en büyük cari açıkları verildi. Üstelik bütçede faiz giderleri de rekor kırdı. Dolar, Euro, benzin, mazot, enflasyon yükselmeye devam etti. Piyasa bir türlü kontrol edilemiyordu.

Sonrasında, 7 Aralık 2019'da İstanbul'daki bir toplantıda Sayın Cumhurbaşkanı'mızın bir konuşması sırasında yuhalatılan Mehmet Şimşek, 3 Haziran 2023'te Hazine ve Maliye Bakanı oldu. Görev devir teslim töreninde yaptığı konuşmada *"Türkiye'nin rasyonel bir zemine dönme dışında bir seçeneği kalmamıştır. Kurala dayalı bir Türkiye ekonomisi özlenen refaha ulaşmamızda önemli olacaktır."*

diyerek o ana kadar uygulanan politikaların **"akıl dışı"** olduğunu vurgularken eski bakan Nureddin Nebati yanında gülümseyerek oturuyordu.

Bir hafta sonra da Merkez Bankası Başkanı değişti. Şahap Kavcıoğlu görevden alınarak yerine Hafize Gaye Erkan atandı.

Veeee Merkez Bankası 22 Haziran'da faizleri %8,5'tan %15'e, 20 Temmuz'da %17,5'e çıkardı. 24 Ağustos'ta da faizler bir anda %25'e fırladı. Oysa görevinde sadece 132 gün kalabilen Naci Ağbal Mart 2021'de faizi %17'den %19'a yükselttiği için koltuğunu kaybetmişti.

Bu atamalardan sonra Sayın Cumhurbaşkanımız ne dedi dersiniz?

"Hazine ve Maliye Bakanımızın şu andaki düşüncesi noktasında, biz tabii kendisine burada atacağı adımları süratle, rahatlıkla Merkez Bankası'yla beraber atmasını kabullendik, 'Hayırlı olsun!' dedik ve bu şekilde de enflasyonu tek haneye düşürmekteki kararlılığımızı da bildirdik."

***

Tam son noktayı koyacağım, iş sesim yine işime karıştı ve *"Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu?"* diye sordu. Her zamanki gibi kovdum onu. Biliyorum, kovmasam beni tehlikeli sulara sürükleyecek.